

недопущення відмивання коштів. Крім того, учасники Конвенції зобов'язалися криміналізувати окремі суспільно небезпечні діяння – підкуп національних державних посадових осіб, іноземних державних посадових осіб і посадових осіб міжурядових організацій, розкрадання, неправомірне привласнення або інше нецільове використання майна державною посадовою особою, зловживання впливом, службовим становищем, підкуп у приватному секторі, відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та ін.

Конвенція детально врегулювала питання міжнародного співробітництва, повернення активів, технічної допомоги й обміну інформацією.

Підсумовуючи викладене зазначимо, корупція як негативне соціально-економічне і політичне явище існує в багатьох державах. Тому зазначену проблему треба вирішувати на міжнародному рівні спільними зусиллями. У цьому напрямі вже прийняті міжнародно-правові документи як універсального, так і регіонального характеру в межах ООН, Ради Європи та інших інституцій. Потрібно і надалі продовжувати практику приведення вітчизняного законодавства у відповідність до зазначених міжнародних та європейських стандартів.

Список бібліографічних посилань

1. Про запобігання корупції: Закон від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії корупції. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0042323-11#Text>.

3. Конвенція ООН проти корупції. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.

Одержано: 01.10.2022

Олександр Михайлович ІЛЬНИЦЬКИЙ,

*докторант Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Стаття 1 Закону України «Про громадські об'єднання» визначає, що громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Оскільки протидія корупції відноситься до інтересів переважної частини суспільства, то діяльність громадських об'єднань в цій сфері є надзвичайно важливою та доволі ефективною.

Разом з тим, для здійснення діяльності з протидії корупції громадськими об'єднаннями у правовому полі та у межах чинного законодавства, необхідно розглянути питання правового регулювання такої діяльності.

Отож, відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» громадські об'єднання відносяться до зовнішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, що здійснюється шляхом повідомлення інформації викривачем через фізичних чи юридичних осіб, у тому числі через засоби масової інформації, журналістів, громадські організації, професійні спілки тощо.

Також відповідно до статті 14 Закону України «Про запобігання корупції» громадські об'єднання мають право подавати кандидатури для участі в конкурсі з формування складу Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції, але при умові що такі об'єднання здійснюють діяльність у сфері запобігання та/або протидії корупції не менше двох років та мають підтвердження реалізованих ними проєктів. Національне агентство готує щорічні звіти про свою діяльність. Звіт Національного агентства надається для висновку Громадській раді при Національному агентстві, яка розглядає звіт протягом двох тижнів з дня надання. Національне агентство оприлюднює щорічний звіт не пізніше 15 квітня на своєму офіційному веб-сайті разом із висновком Громадської ради (у разі затвердження висновку у встановлений строк).

Частиною 1 статті 21 Закону передбачено участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції. Визначено широкий перелік прав, які мають громадські об'єднання для запобігання корупції. Зокрема, повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, Національному агентству, керівництву чи іншим представникам органу, підприємства, установи чи організації, в яких були вчинені ці правопорушення або у працівників яких наявний конфлікт інтересів, а також громадськості. Запитувати та одержувати від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до публічної інформації", інформацію про діяльність щодо запобігання корупції. Проводити, замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та проєктів нормативно-правових актів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів, отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій. Брати участь у парламентських слуханнях та інших заходах з питань запобігання корупції. Вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції. Проводити, замовляти проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо,

з питань запобігання корупції. Проводити заходи щодо інформування населення з питань запобігання корупції. Здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання корупції з використанням при цьому таких форм контролю, які не суперечать законодавству та здійснювати інші не заборонені законом заходи щодо запобігання корупції.

Частина 2 статті 21 передбачає, що громадському об'єднанню не може бути відмовлено в наданні доступу до інформації стосовно компетенції суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції, а також стосовно основних напрямів їх діяльності. Така інформація надається в порядку, встановленому законом.

Відповідно до частини 9 статті 55 Закону Національне агентство здійснює періодичний перегляд законодавства на наявність у ньому корупціогенних норм та надає Міністерству юстиції України пропозиції щодо включення їх до плану проведення антикорупційної експертизи, передбаченого частиною четвертою цієї статті. До проведення зазначеного моніторингу Національне агентство може залучати громадські об'єднання, наукові установи, в тому числі на умовах державного замовлення на підставі відкритого конкурсу.

Аналіз законодавства у сфері діяльності громадських об'єднань щодо протидії корупції веде до висновку, що громадські об'єднання мають визначений перелік прав щодо такої діяльності. Разом з тим, на мою думку, це питання потребує більш глибокого вивчення та приведення у відповідність до вимог сучасності.

Список бібліографічних посилань

1. Закон України «Про запобігання корупції» Відомості Верховної Ради України (ВВР) 2014, № 49, ст. 2556.

2. Закон України «Про громадські об'єднання» Відомості Верховної Ради України (ВВР) 2013, № 1, ст. 1.

Одержано: 01.10.2022

Олександра Володимирівна ІСАЄВА,

курсантка групи Ф1-105

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Віталій Олегович НАЙДА,

дознавач сектору дізнання Харківського районного управління поліції № 2

ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СИСТЕМИ У СВІТІ

Термін «корупція» зустрічається доволі часто у сучасному світі. У цій роботі ми пропонуємо розглянути саме історичний розвиток корупції як поняття, що бере свої витоки у стародавні часи та суттєво трансформується